

Heinrich Johann Demel

Phdr. et. Judr. Heinrich Johann Demel

Astronom a matematik, ředitel Tereziánské akademie ve Vídni

* 26. 11. 1808 Odry

† 16. 1. 1867 Vídeň

26. listopadu roku 1808 se plátenickému mistru Johannu Demelovi a jeho manželce Regině, rozené Ulmannové v domě č.p. 4 (dnes lékárna na náměstí T. G. Masarika) narodil syn Heinrich Johann. Malý Heinrich projevoval na obecní škole v Odrách mimořádné nadání a tak ho jeho strýc Heinrich Ullmann, správce fary v Suchdole, dal na další studia. Student Demel potom absolvoval:

- **piaristickou hlavní školu v Lipníku**
- **v letech 1822 až 1827 gymnázium v Olomouci**
- **v roce 1828 universitu v Olomouci**
- **v letech 1829 až 1834 universitu ve Vídni, kde studoval filosofii a později i právně-politická studia**
- **v letech 1836 a 1837 přednášky z vyšší matematiky a astronomie.**

V roce 1835 byl Heinrich Johann Demel promován na doktora filosofie a 11. května 1850 na doktora práv. Dr. Demel se roku 1841 stal asistentem vyšší matematiky na Polytechnickém institutu ve Vídni, kde pracoval až do roku 1845, přičemž současně přednášel i elementární matematiku jako suplent. Dne 15. února 1845 byl jmenován profesorem na stavovské reálce ve Štýrském Hradci, kde přednášel elementární matematiku a od 9. října 1845, jako suplent, i teoretickou fyziku. Po dvou letech působení ve Štýrském Hradci přešel na katedru elementární matematiky c.k. Polytechnického institutu ve Vídni, kde působil 3 roky.

Císařským dekretem ze 22. září 1850 byl Dr. Phil. et Jur. Heinrich Johann Demel jmenován ředitelem Tereziánské akademie ve Vídni. Při jeho jmenování ministr vyučování hrabě Thun uvedl, že od nového ředitele očekává přetvoření této, pro císařství významné školy, na moderní a výkonný ústav. Tereziánská akademie byla založena císařovnou Marií Terezií 24. února 1746 v bývalém letním sídle císařoven „Favorita“, za vydatné pomoci jezuitů a později i piaristů, jako instituce pro vzdělávání státních úředníků. Škola byla internátního typu s důrazem na sport a cizí jazyky.

Historická budova Tereziánské akademie ve Vídni (Zdroj: www.theresianum.ac.at)

Historická knihovna Tereziánské knihovny I (Zdroj: www.theresianum.ac.at)

Za ředitelství Dr. Demela se působnost ředitele Tereziánské akademie omezila na vedení výchovy, vyučování a vnitřního chodu akademie, na rozdíl od dosavadní působnosti ředitele, jenž byla zaměřena jen na správu jmění a různých nadací, zejména nadačních panství.

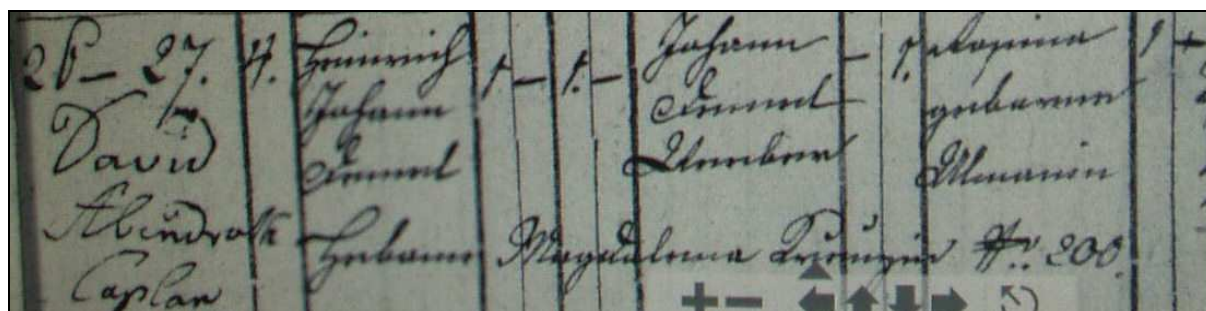
Rozhodnutím ze 6. září 1857 bylo povoleno spojení místa ředitele na akademickém gymnáziu s úřadem ředitele Tereziánské akademie a Dr. Demel byl 18. září 1857 jmenován i ředitelem Tereziánského gymnázia a stal se c. k. vládní radou. Byl tak oceněn jeho pozitivní vliv na rozvoj a transformaci školy přes ztížené podmínky, způsobené událostmi revolučního roku 1848. Dr. Demel pak řídil Tereziánskou akademii ještě 9 let, než byl Nejvyšším rozhodnutím ze 7. srpna 1866 penzionován.

Historická knihovna Tereziánské knihovny 2 (Zdroj: www.theresianum.ac.at)

Dne 24. února roku 1854 se Dr. Demel oženil ve Štýrském Hradci se slečnou Frederikou Othilií von Bosset, dcerou majitele panství Trautenberg a rady štýrského stavovského výboru Ernsta rytíře von Bosset. Ke světlým stránkám jeho života patřila i výsada soukromě vyučovat fyzice princeznu Marii Terezu (*1845 / †1927) a Matyldu Marii (*1849 / †1867), dcer jeho císařské Výsosti arcivévodky rakouského Albrechta Bedřicha Rudolfa (*1817 / †1895).

Phdr. et Judr. Heinrich Johann Demel se dlouho ze své penze netěšil, zemřel 16. ledna 1867, ve věku 58-mi let, nákazou antraxem. Byl pohřben se všemi poctami na Matzleinsdorfském hřbitově ve Vídni, Trierstrasse 1.

Výpis z rodné matriky – Heinrich Johann Demel (Zdroj: ZA Opava)

Použitá literatura a prameny:

Anton Rolleder : *Geschichte der Stadt und des Gerichtbezirkes Odrau* . Steyer 1903
Heimatbrief der Stadt Odrau und Umgebung, 19.Ausgabe, Seite 12
Heimatbrief der Stadt Odrau und Umgebung, 207.Ausgabe, Seite 5
 Rodná matrika N-I-N•1807-1830•1064•od I 14 Odry (str. 19), ZA Opava
 Webové stránky Tereziánské akademie (www.theresianum.ac.at)